

Kísérleti fizika gyakorlat – tehetségdonozó csoport
6. feladatsor – 2015. október 19.

0. Az öreg, magára hagyott műholdak a rendkívül ritka felső légkörben a közegellenállás miatt folyamatosan energiát veszítenek, és végül a sűrűbb légkörbe érve elégnék. Belátható, hogy az eredetileg körpályán keringő műholdak mindvégig közelítőleg körpályán mozognak, miközben pályasugaruk lassan csökken.

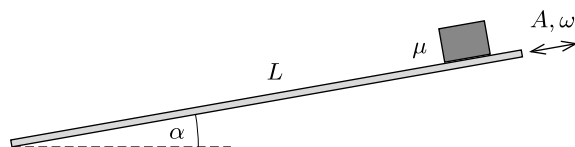
Mutassa meg, hogy a közegellenállás hatására a műhold sebessége folyamatosan nő! (Ezt a jelenséget nevezik *űrhajózási paradoxonnak*.)

Hogyan lehetséges ez? Milyen erő gyorsítja a műholdat?

Az **Eötvös-verseny** (2015. október 16.) feladatai:

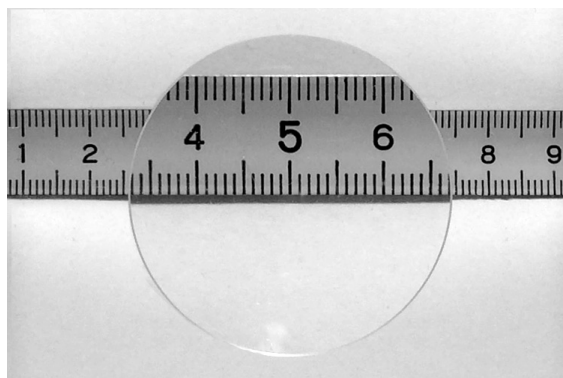
1. Egy $L = 6$ m hosszúságú, merev deszkalap síkja a vízszintessel állandó, $\alpha = 10^\circ$ -os szöget zár be. Az így kialakított lejtő tetejére egy kis hasábot helyezünk. A deszkát a lejtésvonalával párhuzamos irányban $A = 1$ mm amplitúdóval és $\omega = 500$ s⁻¹ körfrekvenciával harmonikusan rezgetni kezdjük.

Mennyi idő alatt éri el a hasáb a lejtő alját? (A csúszási és tapadási súrlódási együttható értéke egyaránt $\mu = 0,4$, a hasáb a mozgás során nem borul fel.)

2. A fényképen látható vékony lencse átmérője 4,00 cm, a lencse és a mérőszalag távolsága 5,0 cm.

Mekkora a lencse fókusztávolsága?

3. Egy hosszú, vékony, egyenes tekercs (szolenoid) hossza $\ell = 1$ m, átmérője $D_1 = 2$ cm, meneteinek száma $N_1 = 2000$, ohmos ellenállása elhanyagolható. A tekercs kivezetéseire 100 V effektív feszültségű, 100 kHz frekvenciájú váltakozó feszültséget kapcsolunk. A szolenoid mellett, annak közvetlen közelében, a tengelyére merőleges felezősíkban egy $N_2 = 200$ menetszámú, lapos, $D_2 = 3$ cm átmérőjű tekercs helyezkedik el.

Mekkora effektív feszültséget mutat a lapos tekercsre kapcsolt (ideálisnak tekinthető) voltmérő?